

ZAŁĄCZNIK 2

AUTOREFERAT W JĘZYKU POLSKIM I ANGIELSKIM

I Imię i nazwisko:

Łukasz Tischner

II Posiadane dyplomy, stopnie naukowe:

1. magister filologii polskiej, dyplom wydany przez Instytut Filologii Polskiej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego 21 lipca 1992 na podstawie pracy „*Sól ziemi*” czyli *zmierzch bogów*.
2. doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, dyplom wydany przez Radę Instytutu Filologii Polskiej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego 5 stycznia 1999 roku na podstawie rozprawy *Miłosza księgi niewinności i doświadczenia. Problem zła*.

III Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu:

1. Wydział Polonistyki UJ
od 01.10. 2003 na stanowisku asystenta
od 01.10. 2005 na stanowisku adiunkta

IV. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

1. Książki:

- a. *Sekrety manichejskich trucizn. Miłosz wobec zła*, Znak, Kraków 2001 (rozprawa doktorska rozszerzona o ok. 60 stron: rozdział *Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada, czyli w stronę Księgi* oraz *Postscriptum: Ćwiczenie uwagi*), ss. 256,
- b. *Miłosz w krainie odczarowanej*, Słowo/ obraz terytoria, Gdańsk 2011, ss. 180,
- c. *Gombrowicza milczenie po Bogu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013, ss. 288.

2. Artykuły dotyczące związków literatury i religii, efektu „epoki świeckiej”, twórczości Miłosza i Gombrowicza:

- a. Przypisy do tomiku *Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada* w: Czesław Miłosz, *Wiersze*, tom 3 (w serii „Dzieł zebranych”), Wydawnictwo Znak, Kraków 2006, s. 311-330.
- b. Recenzja A. Fiut, *W stronę Miłosza*, „Ruch Literacki”, R.45 (2004), z. 6, s. 657-660,
- c. *Pisarz, krytyk i myśl świętokradcza* (recenzja: Jan Błoński, Sławomir Mrozek, *Listy 1963-1996*), „Dialog”, 4/2005, s. 92-95,
- d. *Zakład Miłosza*, w: *Polacy o religii. Od myślenia religijnego do religii*, red. J. Barcik, G. Chrzanowski, Wyd. Naukowe PAT, Kraków 2005, s. 147-157,
- e. *Wojna jako wyzwanie dla teodycei. Karol Ludwik Koniński po latach*, „Znak”, 4/2006, s. 111-123, oraz pod tytułem: *Wysłuchując się w milczeniu Boga. Wojna jako wyzwanie dla teodycei*, w: *Wojna. Doświadczenie i zapis. Nowe źródła, problemy, metody badawcze*, red. S. Buryła i P. Rodak, Universitas, Kraków 2006, s. 385-397,
- f. Przypisy do: Czesław Miłosz, *Zaczynając od moich ulic* (w serii „Dzieł zebranych”), Wydawnictwo Znak, Kraków 2006, s. 503-591,
- g. *Glosa do artykułu prof. Henryka Markiewicza. „Czego nie rozumiem w >>Traktacie moralnym<<”*, „Teksty Drugie”, 5/2008, s. 88-93,
- h. *Dramat w kościele międzyludzkim*, „Dialog”, 9/ 2008, s. 107-112 oraz w: *Dramatyczność i dialogowość w kulturze*, red. A. Krajewska , D. Ulicka, P. Dobrowolski, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2010, s. 94-100,

- i. *Pod władzą kobiety. Gombrowicz i Weil*, „Znak”, 6/ 2009, s. 74-9,
- j. *Miłosz i wiek sekularny*, „Znak”, 7-8/ 2009, s. 95-100 oraz w: *Czesław Miłosz. Tradice-současnost-recepce*, red. M. Balowski, J. Muryc, Ostravska Univerzita, Filozofická Faculta, Ostrava 2009, s. 257-263, oraz w: *Miłosz i epoka świecka*, w: *Poznawanie Miłosza 3 (1998-2010)*, red. A. Fiut, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2011, s. 81-90, [wersja anglojęzyczna: *Miłosz and a Secular Age*, “CrossCurrents” vol. 61, issue 1, marzec 2011, s. 63-71],
- k. *Zaufać Desdemonie* (recenzja *A Secular Age* Charlesa Taylora), „Znak”, 11/ 2009, s. 123-130,
- l. *Gombrowicz i rytuał ofiarniczy*, w: *Słowo i gest*, red.: ks. Helmut Jan Sobeczko, Zbigniew Władysław Solski, Redakcja Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 195-201,
- m. *Biesy Miłosza*, „Pamiętnik Literacki”, 2011 z. 2, s. 85-98,
- n. *Poezia – presentiment al plenitudinii. Despre poeziile din perioada tîrzie*, tłum. C. Geambasu, „Suplement” do tygodnika „Observator Cultural” (Bukareszt), 6-12 października 2011, s. XIV-XV,
- o. *Miłosza spór z solipsyzmem*, „Kronos”, 4/ 2011, s. 280-285,
- p. *Przypisy*, w: C. Miłosz, *Piesek przydrożny* (w serii „Dzieł zebranych”), Znak, Kraków 2011, s. 301-24,
- q. „*Sól ziemi*”, czyli *tęsknota do eposu*, „Pamiętnik Literacki”, 2012, zeszyt 1, s. 87-109,
- r. *Sacrum bez Boga u Gombrowicza*, w: *Potrzeba sacrum Literatura polska okresu PRL-u*, red. M. Ołdakowska-Kuflowa, ks. W. Felski, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2012, s. 405-414,
- s. *Popędy i metafizyka*, „Ruch Literacki”, 1/2013 [w druku],
- t. *Gombrowicz poprawia Nietzschego*, „Teksty Drugie”, 1/2013 [w druku].

V. Działalność naukowa

Studia magisterskie:

Studia uniwersyteckie rozpocząłem w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w roku 1986. Przez kilka lat (1989-92), także na Uniwersytecie Jagiellońskim, studiowałem równolegle filozofię, której nie ukończyłem. Pod kierunkiem prof. Stanisława Balbusa napisałem i w roku 1991 obroniłem (z wynikiem bardzo dobrym) pracę magisterską poświęconą *Soli ziemi* Józefa Wittlina. Jej recenzentem był prof. Jan Błoński. W mojej rozprawce, inspirowanej poglądami estetycznymi Hegla i Lukacsa, pokazywałem, że powieść Wittlina ma strukturę wewnątrznie antynomiczną. Jest zawieszona między próbą wskrzeszenia eposu jako formy odpowiadającej „kulturze zamkniętej” a koniecznością bycia formą powieściową, właściwą kulturze, w której niedostępna jest już spontaniczna „totalność świata”. Ta problematyka antycypowała moje późniejsze zainteresowanie efektem odczarowania, które naznaczyło przemiany kultury w XX wieku.

Praca doktorska

Stopień doktora nauk humanistycznych otrzymałem w styczniu 1999 roku na podstawie dysertacji *Miłosza księgi niewinności i księgi doświadczenia. Problem zła*. Jej recenzentami byli prof. Zdzisław Łapiński (IBL PAN) oraz prof. Marian Stala (UJ). Jest ona próbą zmierzenia się z zasadniczą dla całego dzieła Czesława Miłosza kwestią zła, ujmowaną wieloaspektowo w kontekście poetyki, filozofii, a nawet teologii. Przedstawiam w niej interpretacje *Ziemi Ulro*, *Świata*, *Doliny Issy*, *Traktatu moralnego* i *Traktatu poetyckiego*. Każda z analiz akcentuje inny aspekt tego zagadnienia: mowa jest złu w naturze i w historii, o grzechu i o zlu moralnym, o skażeniu świata i figurze diabła. Z moich badań wynika, że to właśnie zło jest dla poety - świadka dwóch totalitaryzmów - tematem, który najgłębiej przenika jego dzieło. Recenzenci bardzo wysoko ocenili moją dysertację, uznając ją za najbardziej przekonującą próbę odczytania „poetyckiej filozofii zła” wpisanej w twórczość Miłosza.

Dwa lata później opublikowałem rozszerzoną wersję doktoratu, którą zatytułowałem *Sekrety manichejskich trucizn. Miłosz wobec zła*. Książka wzbogacona została o duże analityczne studium bodaj najtrudniejszego poematu Miłosza – *Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada* oraz o esej

dotyczący *Pieska przydrożnego*. Spotkała się z uznaniem badaczy i trafiła do kanonu opracowań krytycznych na temat Miłosza (jest bardzo często cytowana przez literaturoznawców polskich i zagranicznych, poleca się ją w bibliografii zamieszczonej w edycji „Dzieł zebranych” Miłosza).

Praca naukowa po doktoracie:

Po obronie pracy doktorskiej moje zainteresowania naukowe skupiły się na problematyce śladów „epoki świeckiej” (termin Charlesa Taylora) w literaturze polskiej XX wieku. Kontynuowałem swoje studia nad Czesławem Miłoszem, ale moje spektrum badawcze poszerzałem o innych autorów, czy zwłaszcza problemy bardziej generalne, które pozwalają śledzić dynamikę religijnej wiary i niewiary w dwudziestowiecznej polskiej kulturze. Zajmowałem się m.in. twórczością Karola Ludwika Konińskiego, Józefa Wittlina, a wreszcie – najwszechstronniej - Witolda Gombrowicza. Interesowałem się także ujęciami teoretycznymi, które dają narzędzia do badania trudno uchwytej problematyki wiary i niewiary w literaturze. Najmocniej inspirowała mnie krytyka archetypowa Northropa Frye’a, a później myśl Charlesa Taylora (zwłaszcza idea „wielkiej narracji Reformy”), którym poświęcałem osobne szkice oraz cykle wykładów i konwersatoriów.

Uczestniczyłem w wielu konferencjach krajowych i zagranicznych, które były okazją, by skonfrontować moje intuicje badawcze z przedstawicielami różnych ośrodków akademickich. Byłem m.in. dwukrotnie na Wydziale Sławistyki University of Chicago, na Loyola University w Chicago, na Uniwersytecie w Getyndze, Uniwersytecie Bukaresztańskim, Uniwersytecie Wileńskim, Uniwersytecie Warszawskim, Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i Uniwersytecie Opolskim. W roku 2011 współorganizowałem międzynarodową, pięciodniową konferencję poświęconą twórczości Czesława Miłosza „Miłosz i Miłosz” (Uniwersytet Jagielloński, Kraków 9-13 maja 2011), która zgromadziła ponad siedemdziesięciu badaczy z całego świata. W opinii wielu „miłoszologów” okazała się najważniejszym wydarzeniem naukowym jubileuszu 100-lecia urodzin poety. Obecnie uczestniczę w pracach redakcyjnych nad wydaniem polskiej i anglojęzycznej wersji książki pokonferencyjnej. W latach 2009-2012 realizowałem własny projekt habilitacyjny *Gombrowicza milczenie o Bogu* (nr N 103 046037) finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W roku 2011 opublikowałem nakładem Wydawnictwa Słowo/ obraz terytoria zbiór szkiców ogniskujących się wokół twórczości Czesława Miłosza, zatytułowany *Miłosz w krainie*

odczarowanej. W książce koncentruję się na problematyce „erozji wyobraźni religijnej”, którą poeta konsekwentnie drążył co najmniej od lat pracy nad *Ziemią Ulro*. Jak wiadomo, zjawisko to zakłada coś więcej niż tylko wyludnianie się tradycyjnych Kościołów i wiąże się z tym, co historycy idei nazywali „odczarowaniem” (Max Weber), „zaćmieniem Boga” (Martin Buber), pękaniem „wielkiego łańcucha bytu” (Arthur Lovejoy), „wydziedziczeniem umysłu” (Erich Heller). Pokazuję, że Miłosz w niezrównany sposób ujawnił skalę metafizycznej bezdomności współczesnego człowieka, lecz zarazem aż do swych ostatnich prób poetyckich przywoływał religijną nadzieję ocalenia.

W pierwszej części - „Druga przestrzeń i dalsze okolice” – wskazuję na bunt Miłosza przeciw „epoce świeckiej”. Dochodzi on do głosu mimo pokusy egzystencjalnej rozpacz, która bezustannie wyziera z jego najbardziej nawet promienistych wierszy. Potem przekonuję, że figura diabła nie była w twórczości Miłosza jedynie ornamentem, ale kostiumem tego, co zdaje się zamykać w kręgu demonicznego (termin Kierkegaarda). W kolejnych esejach zastanawiam się, jaka była dynamika stosunku Miłosza do chrześcijaństwa i na czym ostatecznie opiera się pascalowski zakład Miłosza. Dochodzę do wniosku, że paradoksalne wyznanie wiary Miłosza jest spokrewnione z aktem quasi-estetycznego podziwu (zbieżność z Hansa Ursa von Balthazara „estetyką teologiczną”). Na końcu zamieszczam osobiste wspomnienie spotkań z poetą, który uczył „tropienia spraw istotnych”.

Blok „Kroniki (lektur)” przynosi analizy *Legend nowoczesności, To, Drugiej przestrzeni i Wierszy ostatnich*. Podstawowy splot zagadnień to kwestie kryzysu europejskiego racjonalizmu, dramatu świadomości borykającej się z poczuciem nierzeczywistości świata, konfliktu między rozpaczą rozumu i ufnością serca, a wreszcie niepewnej wiary, której towarzyszy udręka starego ciała. W tej części znalazły się też teksty o ważnych dziełach z zakresu „miłoszologii”, które ukazały się na przełomie XX i XXI wieku.

Na najkrótszą część książki – „W obronie Miłosza i nie tylko” składają się moje spory o interpretację *Traktatu moralnego*. Zastanawiam się w nich, czy można mówić o metafizycznym nihilizmie *Traktatu moralnego* i pokazuję, że utwór ten jest przede wszystkim zapisem konfrontacji Miłosza z „teodyceą historiozoficzną”, marksistowską mutacją heglizmu, którą przejął poeta od Tadeusza Juliusza Krońskiego.

Książkę zamyka blok „Miłosz wśród ksiąg użytecznych” wypełniony tekstami o autorach światopoglądowo mu bliskich albo po prostu znanych, których refleksja istotnie oświeciła jego myśl na temat „krajiny odczarowanej”. Esej o zapiskach wojennych Konińskiego dotyczy doświadczenia historycznego zła, które kazało autorowi *Nox atra* zważyć w racjonalną prawomocność teodycei.

Tekst o Frye'u (jednym z ukrytych bohaterów *Ziemi Ulro*) pokazuje, że we współczesnej refleksji humanistycznej nie sposób uciec od języka religii. Szkic o monumentalnym *A Secular Age* tworzy właściwe pojęciowe ramy do rozważań nad ambiwalencją wiary i niewiary w kulturze Zachodu ostatnich kilku stuleci i rozwija przeczucia Miłosza wyrażone w *Ziemi Ulro*.

W mojej książce przekonuję, że erozja wyobraźni religijnej, o której pisał Miłosz, nie jest po prostu synonimem Weberowskiego odczarowania. Choćby dlatego, że Miłosz sprzeciwiał się determinizmowi teorii Webera i pokazywał, że religia bez „czaru” nie daje nadziei ocalenia. Autor *Traktatu teologicznego* jest jednak dzieckiem „epoki świeckiej” i jego wizje świata „świata odnowionego” (teoria apokatastazy) muszą wciąż konfrontować się z rozpaczą rozumu.

Kolejną moją książką jest opublikowana właśnie przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego rozprawa *Gombrowicza milczenie o Bogu*. Jest to pierwsza monografia twórczości Gombrowicza w aspekcie jego stosunku do religii czy szerzej pewnych wyobrażeń Boga, które pojawiają się na kartach jego dzieł. Pisarz deklarował się jako ateista, ale uporczywość pytania o jakąś transcendencję, „bojaźń i drzenie”, które towarzyszą jego refleksji nad tajemnicą egzystencji, bólem i podległością jakimś zagadkowym zewnętrznym siłom, każą podejrzewać, że jego ateizm nie jest oczywisty. Tytuł książki - *Gombrowicza milczenie o Bogu* - bierze się z przeświadczenia, że Gombrowicz milczy o czymś, co jakby wciąż go osacza, a jego milczenie jest formą nasłuchiwania, zapytywania o to, co źródłowe.

Rozpaczam od zbadania intelektualnego klimatu epoki, w której wzrastał Gombrowicz. Zwracam uwagę na specyfikę „epoki świeckiej” - przemiany historyczne oraz społeczno-obyczajowe, lecz także stopniowo wchłaniane systemy myślowe: Darwina, Schopenhauera, Comte'a, Feuerbacha, Marksa, Nietzschego i Freuda. Analizy te pozwalają pokazać ideowe i „mentalnościowe” źródła gombrowiczowskiego „rozstania z Bogiem”.

Drugi rozdział nakreśla religijno-kulturową aurę XX-lecia międzywojennego w Polsce. Zwracam szczególną uwagę na zróżnicowanie ówczesnego katolicyzmu: ziemiańscy wyznawcy katolicyzmu rytualnego, środowiska narodowo-katolickie, katolicy „nowocześni” (środowisko Lasek i pismo „Verbum”), moderniści. Odrębnie potraktowane są spory na linii państwo świeckie – Kościół katolicki, które toczyły się w Polsce przedwojennej.

W trzecim rozdziale zamieszczone są analizy najważniejszych przedwojennych opowiadań, w których można dostrzec zaskakujące związki między Gombrowiczowską wizją kosmosu (poddanego tajemniczemu reżyserowi) i obrazem ludzkiej popędowości (wszechmoc libido). Podkreślam, że Gombrowicz świadomie „podwójnie koduje” swe utwory literackie, które dają się

deszyfrować za pomocą klucza psychoanalitycznego (zauważalny wpływ Freuda) albo metafizycznego (największe zbieżności z filozofią woli Schopenhauera). Dowodzę także, że we wczesnych opowiadaniach Gombrowicza krystalizowała się zasadnicza dla jego światoodczucia wizja „bezgraniczności niemiłosierności” i „zasady piekielnej”.

Kolejne rozdziały dotyczą *Dziennika*, a zwłaszcza tych jego fragmentów, w których pojawiają się deklaracje na temat wiary i religii. Dużo miejsca zajmują komentarze dotyczące sporu Gombrowicza z religijną wizją Simone Weil. Dodatkowo uwypuklam zauważalne w *Dzienniku* odniesienia do chrześcijańskiego rytmu dni świątecznych oraz filozofii wiary Kierkegaarda (nawiązanie do koncepcji „powtórzenia”). Dalsze rozważania nad *Dziennikami* dotyczą problematyki „demoniczności”, „zasady piekielnej” oraz filozofii bólu Gombrowicza. Wykazują one, że dla filozoficznej (i ateistycznej) wrażliwości pisarza zasadnicze są przemiany wizji natury, które dokonały się w myśli europejskiej w XVIII i XIX wieku (od Rousseau do Darwina).

Następne rozdziały, odnoszą się do quasi-rytuałów, które często pojawiają się w twórczości Gombrowicza (rytuały interakcyjne – w ujęciu Goffmana, rytuały przejścia – w ujęciu van Gennepa i Turnera, rytuały ofiarnicze – w ujęciu Maussa, Huberta i Girarda), a także do teologiczno-filozoficznej kategorii dramatu (zaczepniętej od Hansa Ursa von Balthazara i Józefa Tischnera), którą próbuję przymierzyć do *Ślubu*, *Pornografii* i *Kosmosu*.

W końcowej części książki precyzuję, w jakim sensie można mówić o istnieniu jakiegoś nie „międzyludzkiego” *sacrum* w twórczości Gombrowicza. Odwołując się do *Kosmosu*, dochodzę do wniosku, że świat powołany przez pisarza nie może obyć się bez hipotezy jakiegś transcendencji, przy czym transcendencja ta kojarzy się raczej z „zasadą piekielną” - jakimś absolutem zła, niż z chrześcijańskim dobrym Bogiem. Formułuje też przypuszczenie, że to właśnie odczucie nieusuwalności zła metafizycznego jest najmocniejszym argumentem na rzecz obecności jakiegś transcendentnego *sacrum* w dziele pisarza. Tak interpretowany Gombrowicz może być przekornie nazwany „pierwszym postsekularystą” (termin zapożyczony od Jürgena Habermasa). Kreśląc perspektywy dalszych badań, nawiązuję do badań zakresu psychologii religii, odwołujących się do „teorii obiektów przejściowych” (zwłaszcza W. W. Meissnera i Any-Marii Rizzuto), które wydają się szczególnie obiecujące, jeśli chodzi o dalsze studia nad obrazem Boga w dziele Gombrowicza.

Obecnie przygotowywana jest rozszerzona, **anglojęzyczna wersja** mojej książki *Sekrety manichejskich trucizn*. Dopisałem do niej nowe zakończenie, w którym śledzę przemiany późnej twórczości Miłosza w aspekcie jego „poetyckiej filozofii zła”. Monografia ma się ukazać w 2014

roku nakładem Northwestern University Press (przekład finalizuje tłumacz Stanley Bill, dysponuje już podpisaną umową wydawniczą).

Praca redaktora czasopisma:

W latach 1994-2010 byłem redaktorem (w tym przez dekadę sekretarzem redakcji) miesięcznika „Znak”. W tym czasie pismo skupiało wokół siebie najwybitniejsze indywidualności polskiej kultury i choć uznawano je za popularnonaukowe, w roku 2010 pojawiło się na ministerialnej liście czasopism punktowanych (2 punkty). O sile oddziaływania i pozycji „Znaku” może świadczyć fakt, że bardzo wiele tekstów ze specjalnych numerów tematycznych trafiało na listy lektur polecane przez wykładowców liczących się uczelni wyższych. Jako redaktor inicjujący i prowadzący tworzyłem ważne dla polskiej humanistyki numery „Znaku”. Pozostawały one w kręgu moich własnych poszukiwań naukowych. Do swoich najistotniejszych dokonań na tym polu zaliczyłbym publikację specjalnych numerów, które dotyczyły sporu teizmu i ateizmu we współczesnej kulturze, sekularyzacji i wizerunków Boga w literaturze i sztuce: *Nietzsche kontra chrześcijaństwo* (8/2002; debata nad ateizmem Nietzschego, w której wzięli m.in. udział Charles Taylor, Krzysztof Michalski, Jacek Filek i Tomasz Węcławski), *Wiara i Oświecenie. Koniec zimnej wojny* (9/2002; dyskusja z Jürgena Habermasa idea „postsekularyzmu”, w której wzięli m.in. udział Charles Taylor, Chantal Millon-Delsol i Karol Tarnowski), *Czy katolik może być nowoczesny?* (12/2003; dyskusja nad esejem Charlesa Taylora *Nowoczesny katolicyzm?*, w której głos zabrali m.in. ks. Wacław Hryniewicz, Czesław Miłosz i ks. Tomasz Halik), *Religia i państwo w wielokulturowym świecie* (12/2004; przybliżenie poglądów na temat obecności religii w sferze publicznej jednego z najważniejszych obecnie socjologów religii - José Casanovy), *Bóg ukryty w literaturze polskiej* (12/2006; zapis badań nad paradoksalnym obrazem Boga w polskiej literaturze drugiej połowy XX wieku), *Czy potrzebujemy wizerunku Boga?* (6/2004; o potrzebie sensualnych przedstawień sacrum we współczesnej sztuce, nawiązanie do Miłoszowskiej idei „erozji wyobraźni religijnej”), *J.M. Coetzee w świecie bez łaski* (12/2007; reinterpretacja pisarstwa Coetzee’ego w kontekście śladów języka religijnego, którym się posługuje), *Nieobecność Kołakowskiego?* (2/2010; blok tekstów skupiających się przede wszystkim na zainteresowaniu Kołakowskiego religią). Odrębną, ale zasadniczą dla polskiego literaturoznawstwa tematykę podejmuje numer *Bankructwo humanistyki?* (10/2009), w którym z tekstami Johna M. Ellisa i Franka Kermode’a (o ideologizacji studiów humanistycznych) dyskutują m.in. Henryk Markiewicz, Michał Głowiński, Zdzisław Łapiński i Michał Paweł Markowski.

VI. Działalność dydaktyczna i organizacyjna:

Na Wydziale Polonistyki UJ prowadzę zajęcia kursowe z historii literatury polskiej XX wieku. Byłem promotorem dwunastu licencjatów (dwoje moich seminarzystów odbywa obecnie studia doktoranckie na naszym wydziale), recenzentem kilkudziesięciu licencjatów i magisteriów. Od kilku lat odbywam cyklicznie kurs autorski w języku angielskim *Miłosz and Gombrowicz. The Dialectics of Belief and Disbelief*, miałem też dwie serie wykładów o Gombrowiczu: *Gombrowicz i epoka świecka* oraz *Gombrowicza milczenie po Bogu*. Corocznie uzyskuję wysokie oceny w ramach akcji anonimowej oceny zajęć dydaktycznych przez naszych studentów. Prezentuję regularnie referaty w ramach zebrań mojej Katedry Historii Literatury Polskiej XX wieku.

Od roku 2006 roku jestem koordynatorem do spraw Targów Edukacyjnych w Krakowie i odpowiadam za właściwą prezentację oferty edukacyjnej Wydziału Polonistyki UJ podczas Targów.

W 2011 roku byłem doradcą naukowym przy organizacji Festiwalu im. Jana Błońskiego, który odbywa się na Wydziale Polonistyki UJ.

VII Działalność popularyzatorska i inna:

W latach 2000-2001 pisałem scenariusze i współreżyserowałem serię filmów dokumentalnych *Znaki (O wstydzie, Apokalipsa dzisiaj, O cudach, O nadziei i rozpacz)* dla Drugiego Programu telewizji, w których występowali między innymi: ks. Michał Heller, Ireneusz Kania, Leszek Kołakowski, Krzysztof Michalski, Ryszard Kapuściński, Czesław Miłosz, Barbara Skarga, Charles Taylor. Odcinek *O cudach* zdobył w 2001 roku nagrodę Agencji Publicystyki i Edukacji TVP na Festiwalu Form Dokumentalnych „Nurt”.

W latach 2001-2002 prowadziłem edukacyjne audycje radiowe dla Programu Drugiego (o wpływie Friedricha Nietzschego na współczesną kulturę; o napięciach między kulturą i demokracją, o *Traktacie teologicznym* Czesława Miłosza).

W latach 2002-2003 współorganizowałem i współprowadziłem cieszące się olbrzymią frekwencją wykłady otwarte w ramach cyklu Uniwersytet Latający Znak. Wśród wykładowców

ULZ byli m.in. Norman Davies, Jerzy Jarzębski, Ryszard Kapuściński, Czesław Miłosz, Anna Świderkówna, Adam Zagajewski.

Wielokrotnie występowałem z wykładami i pogadankami w szkołach, byłem też zapraszany na spotkania w bibliotekach. Mówiłem najczęściej o Czesławie Miłoszu i księdzu Józefie Tischnerze. Prowadziłem także spotkania autorskie z wybitnymi postaciami współczesnej literatury i humanistyki (m.in. z Janiną Katz, Ireneuszem Kanią, Charlesem Taylorem, Adamem Zagajewskim). Biorę udział w audycjach radiowych (Radiowa Dwójka, Radiowa Trójka, Radio Kraków) dotyczących literatury i filozofii.

Od roku 2000 do dzisiaj jestem sekretarzem jury Nagrody im. Józefa Tischnera, a także członkiem rady programowej Dni Tischnerowskich organizowanych wspólnie przez Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Papieski JP II, PWST w Krakowie oraz Wydawnictwo Znak.